

17.05x18.05	1	עמוד 32	the marker - הארץ	22/03/2017	57755678-0
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

סיעוד מולה כהן

את בתי האבות צריכים לנהל עובדים סוציאליים

החיצוני, אך חשיבותו מתקיימת רק אם המנהל יבצע את תפקידו כנדרש. חלק ניכר מהמנהלים של מוסדות דו-מים מקדישים את מרבית זמנם לעניינים תקציביים ואדמיניסטרטיביים ולקשרי חוץ. יש לבחור למוסדות אלה מנהלים בעלי אוריינטציה חברתית-טיפולית. כך, לדוגמה, עובדים סוציאליים בעלי רגישות הומנית גבוהה שהוכשרו לתפקידים ניהוליים עשויים לשרת אוכלוסיות אלו באופן מיטבי. מנהלים עם אוריינטציה טיפולית יבקרו יותר בשטח ויהיו ערים יותר לבעיות ואיסדרים הקשורים למטופלים ויתמודדו עמן בעודן באבן.

מלבד זאת, הדרכות כשגרה לכל העובדים הן צעד הכרחי. מטפל הלילה שאמור להחליף את חיתוליו של קשיש חייב להפנים שני עניינים לעומק: ראשית, מהי מטרת המוסד ומה ההשלכות המעשיות של חוק חסרי הישע. שנית, הוא צריך להרגיש די בטוח בכך שאם הוא נתקל בבעיה יהיה בשטח מי שיוכל לסייע ולייעץ לו. המטפל שנצפה בבית האבות בחיפה מטלטל את הקשישה ומכה אותה, לא היה מגיע לסיטואציה כזו אילו הפנים את שני העניינים האלו.

רק שינוי גישה מהותי, שיחליף את ועדת החקירה ואת מינוי הבודקים החיצוניים – מושגים שהפכו לתיאורים מכובסים לגרירת רגליים ולהיעדר טיפול אמיתי – יוביל לטייפול ראוי באוכלוסיית הקשישים ובאוכלוסיות אחרות הזקוקות לכך יותר מתמיד. אחרת, נראה שאר פעם אחר פעם עם עוד אוכלוסייה חסרת ישע שנפגעת.

הכותב הוא דקאן הסטודנטים וראש ההתמחות במימון במרכז האקדמי למשפט ולעסקים

בית האבות נאות כיפת הזהב בחיפה צילום: רמי שלוש

הדרך לשיפור מצב אוכלוסיות חסרי הישע היא באמצעות מינוי מנהלי מוסדות הבאים מהתחום החברתי-טיפולי

העובדה שכולן נכללות תחת הקטגוריה של "אוכלוסיות חסרי ישע". המחוקק ראה צורך בהתייחסות מיוחדת לאוכלוסיות אלה וחוקק את החוק להגנה על קטינים וחסרי ישע. בנוסף, סף מרגיש החוק את חובת הדיווח שיש על כלל הציבור, ובעיקר על המטפלים, על כל פגיעה בחסר ישע.

המשמעות המעשית היא שיש לגזור מכך את המטרה המרכזית של המוסדות המטפלים באוכלוסיות האלה: דאגה לשלומם הגרפי והנפשי ורווחתם של הדיירים. האחריות הישירה להתנהלות תקינה ברוח מטרה זו היא על המנהל. לא על המפקחים, לא על גורמי האכיפה, ולא רק בדרך של כיבוי שריפות – אלא באמצעות ניהול נכון של מנהל המתאים לתפקידו. חלילה מלזלזל בחשיבות הפיקוח

בזמן האחרון נחשפו בזו אחר זו פרשות המורות של התעללויות ואלומות קשה בקשישים בבתי אבות, בחוסים במוסדות פסיכיאטריים ובפנימיות, וגם בילדים ותינוקות בגני ילדים ובפעוטונים. הדרך לשיפור מצב אוכלוסיות חסרי הישע היא באמצעות מינוי מנהלים הבאים מן התחום החברתי-טיפולי במקום כאלה שהכשרתם אדמיניסטרטיבית בעיקרה.

לפני כמה שבועות הודעו על מן התמונה המחרידה שתיקרו התעללות קשה של מטפלים בקשישים בבית האבות נאות כיפת הזהב בחיפה. התגובות לא איחרו לבוא: ראש הממשלה רתח מזעם ודפק על השולחן, מפקחים ושוטרים פשטו עם שחר על כמה בתי אבות, החל גל של מעצרים וחקירות, שר הבריאות הכריז על תוכנית חירום להגברת הפיקוח על בתי האבות בעלות של 20 מיליון שקל והביטיח שיקים צוות בדיקה שיבדוק את הליקויים והמהדלים. הגדיל לעשות ח"כ איציק שמולי, כשהכריז שברצונו להעלות הצעת חוק שתאסור על פיטוריו של עובד שישחוף שחיתות או איסדרים במקום עבודתו.

ואולם איזו בשורה יש בכל המהלכים הללו? כבר היינו בסרט הזה. הוקמו צוותים לבדיקה, נשלחו גורמי פיקוח והוכנו תוכניות לטיפול בליקויים. האם במהלכים הללו ניתן לצמצם משמעותית את הליקויים? לא ולא. הבעיה המרכזית היא שחשיבותם של המוסדות המטפלים באוכלוסיות האלה פורצת לתודעה הציבורית רק עם התרחשותם של אירועי קצה, וכשהלהבות מתגברות הרשויות מיד נוקטות מדיניות של כיבוי שריפות. משותף לכל האוכלוסיות שהוזכרו הוא